

90-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ПРОФЕСОРА ІВАНА МИХАЙЛОВИЧА СИРОТИ

У жовтні 2017 р. юридична громадськість України відзначила 90-річчя з дня народження відомого вченого, кандидата юридичних наук, професора, заслуженого юриста України Івана Михайловича Сироти, який усе своє життя присвятив служінню Вітчизні, своїй рідній юриспруденції.

Життєвий шлях Івана Михайловича – яскравий приклад для наслідування молодим поколінням, взірць поваги та любові до своєї Батьківщини.

Уся його життєва біографія пов'язана з Одесою та найавторитетнішим у місті навчальним закладом – Національним університетом «Одеська юридична академія».

Трудову діяльність І.М. Сирота розпочав у 1944 р. на залізничному транспорті в депо Одеса-Сортувальна, далі була служба в Радянській армії. Іван Михайлович – учасник Великої Вітчизняної війни, брав участь в обороні Одеси, за що нагороджений медаллю «За оборону Одеси», а також медалями «За Перемогу над Німеччиною у великій Вітчизняній війні», ювілейними медалями за Перемогу, орденом Вітчизняної війни II ступеня, орденом «За мужність» III ступеня.

У 1952–1955 рр. І.М. Сирота навчався в залізничному технікумі, а після його закінчення працював у депо Одеса-Сортувальна, потім машиністом у транспортному цеху Одеського цукрового заводу. Без відриву від виробництва Іван Михайлович закінчив у 1960 р. юридичний факультет Київського державного університету імені Тараса Шевченка, після закінчення якого працював помічником прокурора в Одеській обласній прокуратурі. З 1964 р. – координатор правоохорон-

них органів Одеського обласного комітету партії. У 1969–1976 рр. – голова Приморського райвиконкому м. Одеси, потім знову на партійній роботі.

Свою науково-педагогічну діяльність І.М. Сирота розпочав у 1964 р. на посаді асистента кафедри трудового, колгоспного та земельного права Одеського державного університету імені І.І. Мечникова за сумісництвом, з 1976 р. працював на посаді старшого викладача цієї ж кафедри. У 1973 р. Іван Михайлович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, у 1996 р. йому присвоєно вчене звання професора. З 1977 р. І.М. Сирота призначений заступником декана юридичного факультету Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. З 1997 р. Іван Михайлович працює на посаді професора кафедри трудового права та права соціального забезпечення, декана факультету післядипломної освіти Одеської національної юридичної академії. У 1999 р. за вагомий внесок у реалізацію державної правової політики, заслуги в зміцненні законності й правопорядку, високий професіоналізм І.М. Сироті присвоєно почесні звання «Заслужений юрист України», у 2010 р. – «Заслужений юрист Автономної Республіки Крим».

І.М. Сирота – Почесний професор Національного університету «Одеська юридична академія», читає лекції та проводить практичні заняття з права соціального забезпечення, пенсійної реформи в Україні для студентів 3–5 курсів денної й заочної форм навчання.

Тисячі випускників Національного університету «Одеська юридична ака-

демія» досі пам'ятають незабутньо-цікаві заняття, людяність, життєвий досвід та глибокі знання, якими талановитий викладач щедро ділився з ними. Багато років він працює координатором відокремлених навчальних центрів юридичної академії.

І.М. Сирота був науковим керівником багатьох молодих учених, які своїми науковими працями збагатили науку трудового права та права соціального забезпечення. Зокрема, під керівництвом І.М. Сироти захищені дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук Шумної Лариси Петрівни на тему «Правові основи реабілітації інвалідів в Україні», Чанишева Рашида Ібрагімовича на тему «Правове регулювання інформаційних відносин у сфері праці», Горбатенко Олени Віталіївни на тему «Правовідносини із загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» та багатьох інших авторів.

І.М. Сирота відомий в Україні як один з активних авторів розроблення нової на той час галузі права – права соціального забезпечення. Ним підготовлено й опубліковано більше 150 наукових праць, у тому числі монографій, підручників, навчальних посібників, наукових статей із зазначеної проблематики. Саме його перу належать такі публікації, як «Трудові і соціальні пенсії: умови їх призначення» (1991 р.), «Правовые проблемы реформы социального обеспечения населения Украины» (1994 р.), «Конституционная природа права граждан на социальное обеспечение» (1996 р.), «Государственное социальное страхование как система гарантий права граждан на социальную защиту» (1999 р.), «Право человека и гражданина на параметры адаптации законодательства Украины и России в сфере социального обеспечения» (2002 р.), «Развитие национальной научной школы права социального обеспечения в Украине» (2003 р.), «Нова пенсійна система в Україні: три рівні пенсійного забезпечення» (2004 р.), «Пенсійна реформа в Україні» (2006 р.), «Три рівні пенсій-

ного забезпечення в Україні» (2007 р.), «Реформування системи соціального страхування» (2008 р.), «Страхова трудова пенсія за віком (по старості) в солідарній системі» (2009 р.), «Страховий (трудовий) стаж як головна умова пенсійного забезпечення у солідарній системі» (2010 р.), «Система соціального захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни в Україні» (2011 р.), «Правові аспекти здійснення пенсійної реформи в Україні» (2012 р.).

Багато часу й зусиль І.М. Сирота віддав написанню та підготовці відомого підручника «Право соціального забезпечення», який побачив світ у восьми виданнях: 1998 р., 1999 р., 2000 р., 2003 р., 2005 р., 2007 р., 2008 р., 2010 р. Результатом цієї праці стало те, що перше видання підручника відзначено премією в номінації «Юридичний підручник» за підсумками щорічного Всеукраїнського конкурсу «Юрист року» на краще професійне досягнення та на краще юридичне видання 2000–2001 рр. Його підручником користуються студенти всіх юридичних закладів в Україні.

Наукове надбання І.М. Сироти охоплює також діяльність із підготовки науково-практичних коментарів. Так, багато років свого життя Іван Михайлович присвятив підготовці науково-практичного коментаря законодавства «Все про пенсії, допомоги, соціальний захист громадян України». Цей коментар побачив світ у 2006 р. та був перевиданий у 2008 р.

Шлях від асистента до відомого в Україні та за її межами вченого, високопрофесійного науково-педагогічного працівника, професора, кандидата юридичних наук устелений кропіткою, наполегливою й натхненною працею. Численні статті, підручники, педагогічний талант збагатили українську юридичну науку новим баченням проблем, свідчать про патріотичний обов'язок перед Україною, яка саме тепер, у період незалежності, потребує високої самовіддачі від кожного громадянина.

За свої досягнення у сфері науки Іван Михайлович нагороджений медаллю «За доблесну працю», медаллю

«Ветеран праці», нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти», орденом «За заслуги III ступеня», почесним знаком Національного університету «Одеська юридична академія» «За заслуги» I ступеня, почесними грамотами Кабінету Міністрів України, Міністерства праці та соціальної політики України, обласної державної адміністрації.

Іван Михайлович – серйозна, принципова людина, вимогливий викладач, професіонал своєї справи, користується заслуженим авторитетом серед колективу, має великий досвід викладацької та адміністративної роботи, є учасником багатьох наукових конфе-

ренцій, у тому числі міжнародних. Він є членом вченої ради та навчально-методичної ради Національного університету «Одеська юридична академія».

Глибокі знання, невичерпна енергія, прагнення досягти досконалості в усьому, високе почуття відповідальності Івана Михайловича Сироти є яскравим прикладом для нового покоління.

Редакційна колегія журналу «Юридичний вісник» вітає Івана Михайловича Сироту зі славним ювілеєм та бажає йому міцного здоров'я, довголіття, благополуччя й подальших творчих успіхів на благо України та Національного університету «Одеська юридична академія».